

Du spør, Bibliografisk gruppe svarer

BIBSYS-konferansen
14. mars 2017

Når skal vi sende rettemelding til andre bibliotek?

- // Vi sender rettemelding når det har en hensikt
 - for eksempel hvis det er misforståelser som må oppklares, hvis man ser at et bibliotek gjør gjentakende feil, hvis det er beholdninger som må flyttes eller hvis ordningsord blir endret
- // Sjekk LDR 17 – ikke rettemeldinger til poster som ikke er fullkatalogisert
- // <http://katalogisering.bibsys.no/rettemeldinger/>
- // Når det gjelder Dewey-rettinger, vil dette bli nærmere gjennomgått på sesjonen «Norsk webdewey og samarbeid om klassifikasjon» kl. 16 i dag

Kan man bruke en e-ressurs-post som grunnlag for en trykt-ressurs-post?

// Ja, men man må vurdere hva man tjener på det

// Husk å slette felter som ikke skal være der

// Hvis du er i tvil – slett det meste og bruk Expand from template

Hva er beste fremgangsmåte for sletting av bibliografiske poster?

// Fremgangsmåten avhenger av om posten har beholdning eller ikke.

- Veiledninger ligger i EdX:
E: Metadata Management > Dokumentasjon

// Vanlig scenario: Siste item i bibliotekets beholdning slettes

1. Velg: Delete bibliographic record that have no other holdings
2. Søk posten opp i NZ, og hvis ingen bibliotek har beholdning:
3. Velg: Edit record > File > Delete record (Ctrl+D)

// Ved kobling av to bib.poster blir den ene slettet

- NB: Post som har I-analytter (felt 991 finnes på posten) må ikke slettes.

Skal tomme poster i NZ også slettes?

- // Ja, tomme poster skal slettes.
MEN, ikke uten videre!
- // En rekke poster kan og skal ligge i NZ uten beholdning:
 - Nye poster fra Bokbasen
035 ## \$\$a (NO-OsBAS)...
 - I-analytter og andre dokument med 773-lenke
- // Hovedregel:
Vi sletter poster som ligger tomme igjen i NZ etter at egen beholdning er slettet.

Verk som er bundet sammen lokalt.
Reglene som gjaldt i Bibsys fungerer ikke så bra i Alma. Finnes det en annen måte å registrere disse verkene på i Alma?

- // Almas måte er å lenke mellom postene med felt 773, jf. I-analytter.
 - Ikke brukbar i konsortiet fordi bibliotekene også vil ha beholdning som ikke er bundet sammen.
- // En variant av Almas metode er under utprøving:
 - Lokal 773-lenke mellom bibliografisk post og item for den fysiske enheten (jf. «utlånsdokid» i blåskjermen).
 - Veiledning vil komme i EdX så snart rutine er testet og klar.

Kan alle poster importeres eller er det noe spesielt vi bør se etter?

// Svaret er JA, men....

- Vær obs på hvilken kilde du henter fra. Ikke alle bruker standard MARC-format
- Postene må gjennomgås – uansett hvilken kilde de kommer fra
- Sjekk beskrivelsesnivå i LDR/17
- Hvis # betyr det at posten skal være fullkatalogisert
- Andre statuser betyr at posten er minimal, foreløpig osv.
- Hvis posten ikke er fullkatalogisert, må den gjennomgås ekstra nøye

Importerte poster kan ha store mengder emnedata fra systemer de fleste av oss ikke kjenner. Hva skal vi beholde og hva skal vi slette? Veiledningen *Import fra eksterne kilder* er vag på dette.

- // Vi er enige i at veiledningen er eller var litt vag, og har forsøkt å gjøre den tydeligere.
- // Emneord med kode skal som hovedregel beholdes:
 - LCSH – kodet med andreindikator 0
 - MESH – kodet med andreindikator 2
 - Andre systemer – kodet med andreindikator 7 – og delfelt \$2
- // Lokale emneord (689) og nøkkelord (653) slettes. Det samme gjelder emneord med ukjent kilde. Disse har verdien 4 i andreindikator.

I 300 feltet er det som regel ikke utfylt sidetall.
Eksempel 300 \$\$a 1 v. : \$\$b ill. ; \$\$c 23 cm.

- // Ikke helt enig i «som regel...»
- // Sjekk LDR/17 – hvis # - fullkatalogisert post – er vanligvis 300 feltet korrekt. Uferdige 300-felt er typiske for poster opprettet av forlaget før publisering.
- // En importert post alltid skal gjennomgås og rettes opp så den holder den standarden som er bestemt for konsortiet.

Kan dere si noe om betegnelser i 300 \$\$b av typen «hovedsakelig ill.» «flest ill.» «kol. ill.» bør forekomme eller ikke? Dette står ofte på utenlandske poster. Vi oversetter, og vi bør vel slette all tekst utenom «ill.» ? For mye ustandardisert tekst hever det visuelle støynivået. Det gjør ikke så mye om info i 300 \$\$b er maskinleselig eller ikke (vi har 008-koder til det).

- // Katalogiseringsreglene 2.5C – har ganske mange paragrafer om dette.
- // Inntil videre er det katalogiseringsreglene som gjelder.
- // Neppe noen som protesterer på en enklere beskrivelse ved oversettelse i importposter.

Vi har sett noen eksempler på at RDA-reglene er fulgt delvis, men ikke helt. For eksempel ved 5 forfattere – den første står angitt som hovedordningsord i 100, i 245 \$\$\$c stod første navn nevnt, deretter «and three others» (hvilket jo er feil). Heller ingen biinnførsler i 700. Skal vi rette opp slike poster ihht. RDA (som vi egentlig ikke kan) eller AACR2?

- // Dårlige poster må rettes
- // Ikke endre RDA-poster til AACR2
- // Gjør så godt du kan
- // Beskrivelse i Verktøykassa
- // RDA er under oversettelse så det er ikke så lenge til vi lærer..

Jeg ser stadig at poster er registrert med flere enn tre medforfattere – både i 245 \$c og i 700. Dette er jo veldig bra, siden det øker gjenfinningen og gjør den bibliografiske informasjonen mer komplett. Men så vidt meg bekjent, er ikke katalogiseringsreglene endret på dette ennå? Hva anbefaler dere å gjøre når man kommer over slike poster? Er det ok å la det stå som det står, med f.eks. fire forfattere?

- // I BIBSYS-tiden hadde vi et vedtak som gikk på at det var tillatt å registrere flere ansvarshavende hvis det var gode grunner til det, f.eks. egne ansatte i vitenskapelige publikasjoner
- // Vedtaket er ikke formelt videreført i Alma, men...
- // La stå!

Hvordan kan vi vite hva som er standardtittel på en serie?

- // For bind i serier: samme som tittelen i 245 på serien, hvis tittelen veksler
- // Ellers: Den som er mest brukt

Når skal vi bruke 246 og når skal vi bruke 740, og hvordan skal indikatorene brukes?

- // Generelt sett brukes 246 til mye av det vi brukte 740 til i BIBSYS blå; varianter av tittelen, også del av tittelen
- // For et dokument med flere verk uten felles tittel, brukes 246 bare for variant av tittelen som er valgt som hovedtittel. For de øvrige titlene legges biinnførsel i 740 (samme forfatter) eller en av de andre 7XX-feltene for biinnførsler (ulike forfattere)

Når skal vi bruke 246 og når skal vi bruke 740, og hvordan skal indikatorene brukes?

// Førsteindikator i 246:

- Det er viktigst å vurdere om det skal være note eller ikke
- Søkbarheten er uavhengig av om det er valgt bi-innførsel eller ikke

// Andreindikator i 246

- Angir type tittel
- Evt. note innledes med fortekst fra indikatorvalg

Når skal vi bruke 700 \$a og \$t og når kan vi bruke 740?

- // For navn/tittel-innførsler anbefaler vi 700 \$a og \$t
- // Manifestasjonstitler skal i 740
- // Bi-innførsel på standardtittel registreres alltid som navn/tittel-innførsel

Hva kan vi/hva kan vi ikke gjøre i BARE?

- // BARE = BIBSYS AutoritetsREgister
- // Man kan gjøre det meste i Alma
- // Unntak: Koble autoriteter (dubletter) – dette må gjøres i BARE
- // TK-autreg@nb.no kan kontaktes hvis person- eller korporasjonsautoriteter skal kobles

Kan man kopiere poster til BARE fra et annet register?

// Nei

Kan man koble autoritetsposter på noen måte?

- // Nei, ikke nå
- // Men: Vil bli mulig for flere når BARE-grensesnittet åpnes opp
- // Sletting i Alma i stedet for kobling kan også være et alternativ når det er få bibliografiske poster involvert (men er tungvindt)

- // Kontakt TK-autreg@nb.no

Når vi legger inn nye autoriteter for person bør vi ta med fødselsår så sant vi har. Det betyr også at vi kollektivt har ansvar for å legge inn dødsår dersom det blir aktuelt. Stemmer det?

// Ja, under forutsetning av at opplysningene er lett tilgjengelig og kan verifiseres bør dødsår legges på

I MARC 21 autoritetsformat finnes ingen steder å registrere opplysninger om en persons nasjonalitet, dessverre. Det burde det ha vært. For eksempel for kunstnere, er dette sentral informasjon. Er det noen utsikter til at dette kan komme?

// Nei

// Men: Man kan registreres landkode (ISO) knyttet til 1xx i 043 \$c

// Man kan også registrere note i 370 (Associated place)

Noen delfelt i 1xx- og 7xx-feltene forsvinner ved autorisering. Dette gjelder for eksempel \$t og \$u. Skal det fortsatt være slik, eller jobbes det med saken, når det gjelder feltet for institusjonstilhørighet også?

- // Det jobbes med saken men det vil ta tid (iflg. Ex Libris)
- // Problemet gjelder også for 6xx og 8xx
- // Delfelter som er en del av autoritetsposten forsvinner ikke
- // Pt. er det kun ett delfelt som kan legges til: \$\$4

- // Midlertidig løsning: Fjern \$\$0 etter innhenting av autoriteten før pålegging av for eksempel \$\$t eller \$\$u
- // Ulempe: Innførselen i den bibliografiske posten blir ikke koblet til BARE

I BIBSYS Blå hadde vi alle standardtitlane samla under kvar forfattar ved å trykke STIT (PF6). Eks. Plato har 40 standardtitlar. Kan ikkje sjå at ein finn desse listene i Alma i BARE. Desse bør ein få over på ein eller annan måte før blåskjermen forsvinn.

- // Det er ingen planer om det
- // Vi har ikke redskapen som skal til for å migrere denne informasjonen til Alma nå
- // BIBSYS vurderer om disse standardtitlene kan tas vare på for senere bruk, for eksempel til bruk ved opprettelse av et verksregister i BARE

Det ligger mange ikke-autoriserede felt i Alma – også på ferdigkatalogiserte poster. Gjør dette noe? Kommer det til å skje noe automatisk med disse?

// Nei ikke navneautoritetene

// Og dette var jo situasjonen i BIBSYS Blå også for navneautoriteter

// Når det gjelder emneautoriteter, f.eks. Humord, jobbes det for å finne ut om maskinell autorisering kan la seg gjøre.

// Uautoriserede navn forekommer i hovedsak på gamle poster, og på ikke-katalogiserte poster. Ved katalogisering skal alle navn autoriseres, så problemet vil bli mindre på sikt.

«Greske og latinske navneformer inntil år 1500»
av Hans Petter Christensen, Bjørg Tosterud
Danielsen (UiO) fann vi under Bibsys.no,
Håndbøker før Alma. Ser at dei ligg på UiO sine
sider, DUO viten. Denne lista bør vere lettare
tilgjengeleg. I verktøykassen eller blant
veiledningane?

- // Finnes i Verktøykasse for katalogisering (VFK) men er noe gjemt bort
- // Bibliografisk gruppe vil se på en mer framtrædende plassering av dokumentet